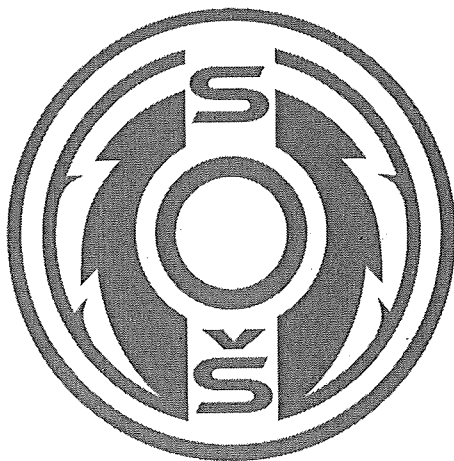

Střední odborná škola strojní a elektrotechnická, Veveří, U Hřiště 527

Metodika práce s nadanými žáky

Obsah

1. Účel a cíl metodiky	3
2. Legislativní a metodické východisko.....	3
3. Vymezení pojmů	3
3.1 Nadaný žák	3
3.2 Mimořádně nadaný žák	3
4. Identifikace nadaných žáků	4
5. Formy podpory nadaných žáků	4
5.1 Podpora ve výuce	4
5.2 Projekty pro školu.....	4
5.3 Soutěže a olympiády.....	5
5.4 Individuální vzdělávací plán (IVP)	5
6. Školní neúspěšnost z důvodu nadání	5
6.1 Projevy.....	5
6.2 Prevence školní neúspěšnosti.....	5
7. Role jednotlivých aktérů.....	6
8. Vyhodnocování a dokumentace	6
9. Závěrečné ustanovení.....	7
Metodická příloha	8
Jak pracovat s nadaným žákem ve třídě (praktický manuál pro učitele).....	8

1. Účel a cíl metodiky

Tato metodika stanovuje jednotný postup školy při:

- identifikaci nadaných a mimořádně nadaných žáků,
- organizaci jejich podpory ve výuce i mimo ni,
- prevenci školní neúspěšnosti vznikající z důvodu nadání,
- spolupráci pedagogických pracovníků, vedení školy, školního poradenského pracoviště (ŠPP) a zákonných zástupců.

Cílem je **rozvoj potenciálu nadaných žáků**, jejich dlouhodobá motivace a předcházení selhávání, frustraci či předčasnému ukončení studia.

2. Legislativní a metodické východisko

Metodika vychází zejména z:

- školského zákona č. 561/2004 Sb.,
- vyhlášky č. 27/2016 Sb. (o vzdělávání žáků se SVP a žáků nadaných),
- RVP pro odborné vzdělávání,
- metodických doporučení MŠMT k práci s nadanými žáky,
- hodnoticích kritérií ČŠI (oblast **Podpora žáků, Rovné příležitosti, Individuální přístup**).

3. Vymezení pojmů

3.1 Nadaný žák

Žák, který vykazuje:

- dlouhodobě nadprůměrné studijní výsledky,
- vysokou úroveň analytického a logického myšlení,
- zvýšenou motivaci, tvořivost, samostatnost,
- specifické nadání (technické, informatické, matematické, kreativní).

3.2 Mimořádně nadaný žák

Žák s výrazně nadstandardními schopnostmi, zpravidla potvrzenými školským poradenským zařízením (ŠPZ), u něhož je vhodné **vzdělávání podle IVP**.

4. Identifikace nadaných žáků

Identifikace probíhá **kontinuálně** a **vícezdrojově**:

- pozorování žáka ve výuce (tempo, hloubka porozumění, otázky),
- výsledky v odborných a všeobecných předmětech,
- zapojení do soutěží, olympiád, projektů,
- doporučení vyučujících a třídního učitele,
- podnět od žáka nebo zákonného zástupce,
- vyšetření ŠPZ (u mimořádného nadání).

Výstupem může být:

- zařazení do systému podpory nadaných,
- návrh na zpracování IVP.

5. Formy podpory nadaných žáků

5.1 Podpora ve výuce

- diferenciací úloh (rozšiřující a náročnější zadání),
- samostatná a projektová práce,
- role asistenta/mentora pro spolužáky,
- využití digitálních technologií a odborného SW.

5.2 Projekty pro školu

Škola umožňuje nadaným žákům:

- pracovat na **reálných zakázkách pro školu** (web, grafika, aplikace, technická řešení),
- zapojení do mezioborových projektů,
- obhajobu výstupů před komisí (rozvoj prezentačních dovedností).

Tyto aktivity mohou být:

- součástí výuky,
- náhradou části běžné výuky,
- podkladem pro hodnocení.

5.3 Soutěže a olympiády

Podpora účasti v:

- odborných soutěžích,
- programátorských, technických a kreativních kláních,
- středoškolských odborných činnostech.

Škola:

- organizačně podporuje účast,
- zohledňuje reprezentaci školy v hodnocení žáka.

5.4 Individuální vzdělávací plán (IVP)

U mimořádně nadaných žáků:

- IVP vychází z doporučení ŠPZ,
- obsahuje úpravy obsahu výuky, metod, tempa i hodnocení,
- je pravidelně vyhodnocován (min. 1× ročně).

6. Školní neúspěšnost z důvodu nadání

6.1 Projevy

Nadaný žák může selhávat např.:

- ztrátou motivace („učivo je příliš snadné“),
- podceňováním povinností,
- konflikty s autoritou,
- perfekcionismem a strachem z neúspěchu,
- sociální izolací v kolektivu.

Nízký prospěch **neznamená** nízké schopnosti.

6.2 Prevence školní neúspěšnosti

Škola uplatňuje:

- včasnou identifikaci nadání i rizik,
- individuální přístup a smysluplné výzvy,
- pravidelnou komunikaci se žákem,

- spolupráci ŠPP, třídního učitele a vyučujících,
- podporu psychohygieny a rovnováhy mezi výkonem a odpočinkem.

Důraz je kladen na:

- **motivaci místo tlaku,**
- **smysluplnost učiva,**
- **bezpečné klima třídy.**

7. Role jednotlivých aktérů

Ředitel školy

- vytváří podmínky pro podporu nadaných,
- schvaluje IVP a systém podpory.

Školní poradenské pracoviště

- metodicky vede pedagogy,
- spolupracuje se ŠPZ,
- podílí se na prevenci neúspěšnosti.

Třídní učitel

- koordinuje podporu,
- komunikuje s rodiči,
- sleduje celkový rozvoj žáka.

Vyučující

- realizují diferenciaci,
- navrhují rozvojové aktivity,
- poskytují zpětnou vazbu.

8. Vyhodnocování a dokumentace

- pravidelné hodnocení účinnosti podpory,
- záznamy o realizovaných opatřeních,
- vyhodnocení IVP,
- využití závěrů pro další plánování.

Metodika je **živý dokument**, který je aktualizován dle potřeb školy.

9. Závěrečné ustanovení

Tato metodika podporuje rovný přístup ke vzdělávání, rozvoj talentu a naplňuje principy moderní odborné školy orientované na potenciál každého žáka.

Metodická příloha

Jak pracovat s nadaným žákem ve třídě (praktický manuál pro učitele)

1. Jak nadaného žáka ve třídě poznám

Nadaný žák často:

- chápe učivo rychle a v souvislostech,
- klade „hlubší“ nebo netypické otázky,
- má vlastní postupy řešení,
- rychle se začne nudit při rutinních úkolech,
- může působit jako „nepozorný“ nebo „líný“, ale úkol zvládne.

Pozor: Nízká motivace nebo horší známky **nevylučují nadání**.

2. Základní principy práce s nadaným žákem

Drž se pravidla **3S**:

S – Smysl

Vysvětli, *proč* se učivo učí a kde ho využije.

S – Samostatnost

Dej mu prostor rozhodovat o postupu, formě i tempu.

S – Stimulace

Nabízej výzvy, ne více stejné práce.

3. Co funguje přímo v hodině (rychlé tipy)

Diferenciace bez „přidávání práce“

- místo více příkladů → **náročnější úloha**,
- otevřený úkol („Najdi jiné řešení...“),
- rozšiřující otázka pro rychle hotové.

Role ve třídě

- odborný konzultant skupiny,
- mentor spolužáků (dobrovolně, ne povinně),
- prezentace alternativního řešení.

Projektový přesah

- samostatný mini-projekt související s tématem,
- úkol propojený s praxí oboru,
- práce na školním projektu (web, návrh, technické řešení).

4. Jak hodnotit nadaného spravedlivě

- Hodnot **proces i výsledek**
- Oceň originalitu a hloubku řešení
- Umožni:
 - jinou formu výstupu (prezentace, model, prototyp),
 - obhajobu postupu místo testu (pokud je to možné).

Nehodnot nadaného přísněji jen proto, že „má navíc“.

5. Signály rizika školní neúspěšnosti z nadání

Zpozorni, pokud:

- žák rezignuje („tohle je zbytečné“),
- přestává plnit základní povinnosti,
- úmyslně pracuje pod své schopnosti,
- objevují se konflikty nebo izolace.

Včas informuj třídního učitele / ŠPP.

6. Co dělat, když nadaný selhává

- krátký individuální rozhovor (co ho brzdí / nudí),
- dohoda na smysluplném cíli,
- úprava zadání nebo formy práce,
- zapojení do projektu nebo soutěže,
- případně návrh na IVP.

Neřeš to trestem ani tlakem – **většinou jde o ztrátu smyslu, ne schopností.**

7. Spolupráce je klíč

Neboj se:

- konzultovat se ŠPP,
- sdílet zkušenosti s kolegy,

- navrhnout úpravu výuky nebo hodnocení.

Práce s nadaným **není sólo úkol učitele**, ale týmová záležitost školy.

Shrnutí pro učitele (1 věta):

Nadaný žák nepotřebuje víc práce, ale smysluplnější výzvy a prostor růst.

Ve Velešíně dne 1. 9. 2025

Výchovný poradce: Ing. Miroslava Smítková